

สภาพเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง
ตำบลขนานนก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

THE SOCIO-ECONOMIC OF OIL PALM FARMERS
IN THE ABANDONED SHRIMP AREA KHANABNAK SUB-DISTRICT
PAKPHANANG DISTRICT NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ปิยวรรณ เนืองมัจฉา^{1*} สุพัตต์ เหมทานนท์²

Piyawan Nuengmatcha^{1*} and Supapat Hemthanon²

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย^{1,2}

Faculty of Science and Technology, Nakhon Si thammarat Rajabhat University, Nakhon Si thammarat, Thailand^{1,2}

Email: piyawan_nue@nstru.ac.th^{1*}

Received: 2019-09-19

Revised: 2019-10-29

Accepted: 2019-10-30

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและทางสังคมของเกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง ตำบลขนานนก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากเป็นพื้นที่ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากนาทุ่งร้างเป็นปาล์มน้ำมันอย่างรวดเร็ว ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 112 ครัวเรือน ใน 10 หมู่บ้าน ตำบลขนานนก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์

ผลจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.89 อายุอยู่ในช่วง 46 - 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.14 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 32.14 การใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนปลูกปาล์มน้ำมัน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาทุ่งร้าง คิดเป็นร้อยละ 39.29 ประสบการณ์ในการปลูกปาล์มน้ำมัน 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.86 มีพื้นที่ถือครอง 11 - 20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 35.71 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันน้อยกว่า 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.50 รายจ่ายในสวนปาล์มน้ำมัน มากกว่า 240,001 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 31.25 รายได้จากการปลูกปาล์มน้ำมัน มากกว่า 500,001 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 31.25 เงินออมของเกษตรกรส่วนใหญ่ มีจำนวนมากกว่า 100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 63.39 เกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันพันธุ์ยูนีวานิช คิดเป็นร้อยละ 22.32 ปาล์มน้ำมัน

ที่เก็บเกี่ยวได้ อายุ 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 และเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15:15:15 (N:P:K) ในอัตราส่วน 20 กิโลกรัมต่อไร่ นอกจากนี้จากการศึกษาความคุ้มค่าของการลงทุนของการปลูกปาล์มน้ำมันในตำบลขนานนาจะเห็นได้ว่า การปลูกปาล์มน้ำมันมีความเป็นไปได้ในการตัดสินใจลงทุน เนื่องจากการปลูกปาล์มน้ำมันมีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) เป็นบวก อัตราผลตอบแทนภายในการปลูกปาล์มน้ำมัน (IRR) สูงกว่าอัตราค่าเสียโอกาสของเงินทุน (ดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์) ซึ่งแสดงว่ามีความคุ้มค่ากับการลงทุน และเมื่อพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) พบว่าให้ค่าเป็นบวก แสดงว่าการปลูกปาล์มน้ำมันมีกำไรสามารถตัดสินใจลงทุนได้

คำสำคัญ: พื้นที่นาทุ่งร้าง ปาล์มน้ำมัน สภาพเศรษฐกิจสังคม

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the socio-economic of oil palm farmers in the abandoned shrimp area Khanabnak sub-district Pakphanang district Nakhon si Thammarat province since it was area which has rapidly changed land use from abandoned shrimp farms to oil palm. The sample was 112 households of oil palm farmers in 10 villages of Khanabnak sub-district Pakphanang district Nakhon si Thammarat by using questionnaires and interviews.

The results was found that 50.89 percent of farmers were male, 57.14 percent of farmers had average age between 46 - 55 years, 32.14 percent of farmers were elementary school, 39.29 percent of land use before oil palm planting was shrimp farm, and 67.86 percent of farmers had experience in oil palm plantations for 6 - 10 years. For the economy, total area of holding was 11 - 20 rai per household, 35.71 percent. The area of oil palm plantations was less than 10 rai per household, 37.50 percent. Expenses in oil palm plantations was higher than 240,001 baht per year, 31.25 percent. Income from oil palm plantations was higher than 500,001 baht per year, 31.25 percent. Most of the farmer's savings was higher than 100,000 baht per year, 63.39 percent. Production factors found that 22.32 percent of oil palm in Khanabnak sub-district was Univanich oil palm, 37.50 percent of oil palm was harvested at the age of 3 years, and most farmers use chemical fertilizer formula 15:15:15 (N: P: K) at the rate of 20 kg per rai. In addition, the worth of the investment of oil palm plantation in Khanabnak sub-district was found that oil palm cultivation was possible in making investment decisions. Since the oil palm plantation had a positive benefit-to-cost ratio (BCR), the internal rate of return for oil palm plantation (IRR) was higher than the

opportunity cost of capital (Loan interest rate of commercial banks) which shows that it was worth the investment. And when considering the net present value (NPV) found that the value was positive. It was shown that oil palm cultivation was profitable and can make investment decisions.

Keywords: Abandoned shrimp farm, Oil palm, Socio-economic

บทนำ

พื้นที่ชายฝั่งทะเลของไทยโดยเฉพาะภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการทำประมงชายฝั่ง ชาวบ้านที่มีพื้นที่อยู่ติดริมทะเลมักประกอบอาชีพการประมงมาตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งประมงพื้นบ้านที่เป็นประมงชายฝั่งใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำแบบง่าย ๆ และมีการพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมประมงในปัจจุบัน ชาวประมงพื้นบ้านที่มีพื้นที่ติดริมทะเลอ่าวไทยเริ่มหันมาทำนากุ้งแทนการทำประมงดั้งเดิมเริ่มจากจังหวัดชายทะเลภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ต่อมาก็ขยายสู่จังหวัดชายทะเลในภาคตะวันออกและภาคใต้ เฉพาะในภาคใต้ได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในปี พ.ศ. 2528 มีพื้นที่เพาะเลี้ยงทั้งภาคใต้ประมาณ 71,000 ไร่ และเพิ่มขึ้นเป็น 136,000 ไร่ ในปี พ.ศ. 2532 จังหวัดที่มีพื้นที่เลี้ยงกุ้งมากที่สุดคือ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ในปี พ.ศ. 2534 นากุ้งได้ขยายไปทั่วลุ่มน้ำปากพนัง เช่น บ้านขนานนก บ้านป่าขลุ บ้านบางวุ่น และบ้านท่านา อำเภอปากพนัง (Juthathiprat *et.al.*, 2015)

การเลี้ยงกุ้งในปัจจุบันเป็นแบบพัฒนาซึ่งต้องอาศัยเงินลงทุนและเทคโนโลยี จึงสามารถเพิ่มผลผลิตกุ้งและให้ค่าตอบแทนที่คุ้มค่ากับ

เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้ง ในเวลาที่ผ่านมาไม่สามารถทำให้เกิดการเลี้ยงอย่างยั่งยืนเนื่องจากสาเหตุหลายประการ คือ พื้นที่นาถูกทิ้งร้างมากขึ้นตั้งแต่ชายฝั่งทางภาคกลางจนถึงชายฝั่งภาคใต้ของประเทศไทย การทิ้งร้างของนากุ้งอาจเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ การลดลงของผลผลิตอันเนื่องมาจากโรคระบาดในบ่อกุ้ง เหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ และนโยบายของประเทศตลอดจนการที่สภาพแวดล้อมถูกทำลาย ดังนั้นการนำนากุ้งมาใช้ให้เป็นประโยชน์อีกครั้งจึงมีความจำเป็นที่จะไม่ให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรดิน และยับยั้งไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในวงกว้างยิ่งขึ้น สามารถจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบคร่าว ๆ คือ การปรับเปลี่ยนสภาพพื้นที่มาใช้ประโยชน์เพื่อการทำนา การปรับสภาพพื้นที่มาใช้ประโยชน์เพื่อการยกทรงปลูกผลไม้ไม้ยืนต้น พืชไร่ หรือพืชผัก และการปรับสภาพพื้นที่มาใช้ประโยชน์เพื่อการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (Land Development Department, 2003) นอกจากนี้การปรับสภาพพื้นที่นาทิ้งร้างเพื่อการใช้ประโยชน์นั้นยังต้องคำนึงถึงความต้องการของเกษตรกร ลักษณะพื้นที่ ความเหมาะสมคุณสมบัติของดิน และความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชน้ำมันชนิดหนึ่งที่มีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตในสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้นแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งผลให้ปาล์มน้ำมันจัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันสูง หรือมีความได้เปรียบเมื่อเทียบกับพืชน้ำมันชนิดอื่นทั้งในด้านการผลิตและการตลาดนอกจากนี้ปาล์มน้ำมันยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับสภาพอากาศร้อนชื้นจึงเจริญเติบโตได้ดีในภาคใต้ของประเทศไทย จังหวัดที่นิยมปลูกปาล์มน้ำมันของไทยมี 18 จังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่ภาคใต้ 12 จังหวัด ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช สงขลา สตูล ยะลา และนราธิวาส และพื้นที่ภาคตะวันออก 6 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว (Kasem, 2003) การปลูกปาล์มน้ำมันยังเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งที่สามารถทนต่อสภาวะต่าง ๆ ได้ดี ซึ่งการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้างก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ได้รับความสะดวกเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ตำบลขนานนก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ฤดูฝนมีน้ำท่วมขัง ไม่มีภูเขาและป่าไม้ ทิศตะวันออกจดทะเลอ่าวไทย มีแม่น้ำปากพนังไหลผ่าน สภาพของดินเป็นดินเปรี้ยวและดินเค็มเหมาะแก่การทำนาเป็นบางส่วนที่เหลือเป็นป่าจากนาทุ่ง และนาทุ่งร้าง (Khanabnak Sub district Administration Organization, 2017) ซึ่งจากการสำรวจพื้นที่ศึกษาในเบื้องต้น พบว่า พื้นที่นาทุ่งร้างบางพื้นที่ในตำบลขนานนกได้มีการปรับเปลี่ยนมาเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน และมีแนวโน้มขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มมากขึ้น

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ และทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง ตำบลขนานนก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช รวมถึงปัญหาและผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง เพื่อเป็นแนวในการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้างอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษครั้งนี้เน้นการศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม เพื่อประเมินความเป็นไปได้ และคุณค่าของการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง รวมถึงศึกษาถึงปัญหาและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการปลูกปาล์มน้ำมัน อันจะนำไปสู่การจัดการแก้ไขต่อไป

ขอบเขตพื้นที่ พื้นที่ศึกษานานวิจัยครั้งนี้คือ ตำบลขนานนก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 10 หมู่บ้าน ในตำบลปากพนัง อำเภอขนานนก จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านขนานนก หมู่ที่ 2 บ้านปาขลุ หมู่ที่ 3 บ้านบางวน หมู่ที่ 4 บ้านท่านา หมู่ที่ 5 บ้านปากซอ หมู่ที่ 6 บ้านบางอุดม หมู่ที่ 7 บ้านสระศรีเมือง หมู่ที่ 8 บ้านบางตะลุมพอ หมู่ที่ 9 บ้านบ่อคนตี หมู่ที่ 10 บ้านหน้าโกฏ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง ตำบลขนานนก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 112 ครัวเรือน ในตำบลปากพนัง อำเภอขนานนก จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดของการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง สภาพเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง ตำบลขนานนก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

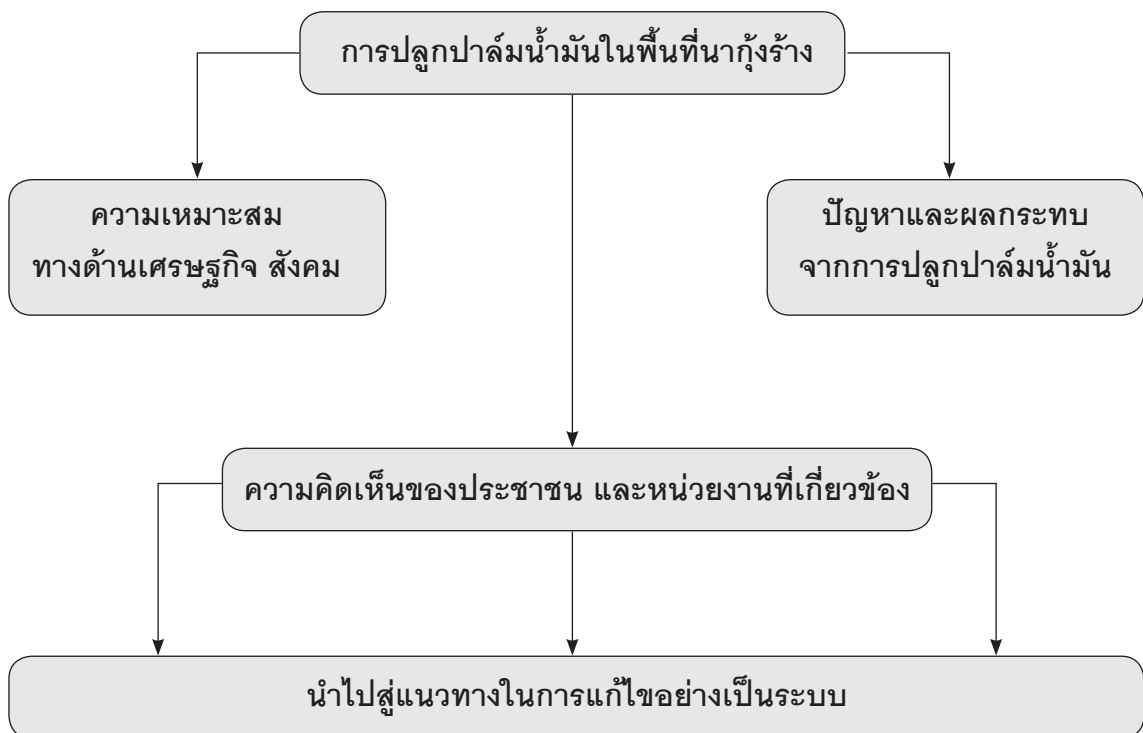
ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนและแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม จำนวน 112 ชุด เพื่อสอบถามเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้างตำบลขนานนก อำเภอปากพนังทุกครัวเรือนทั้งหมดจำนวน 112 ครัวเรือน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางเศรษฐกิจ
และสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

ตอนที่ 2 ปัจจัยการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และ
ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

1.2 การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ
(Secondary Data)

เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารวารสาร บทความทางวิชาการวิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทศบาลตำบลขนานนาก ข้อมูลสภาพภูมิประเทศรวมไปถึงงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาได้รวบรวมไว้แล้ว

1.3 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
(In-depth Interview)

เป็นการรวบรวมที่สนใจแบบเจาะลึกและค้นหาข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยเลือกกลุ่มผู้นำชุมชนประมาณ 5 คน และเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 10 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการปลูกปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

1.4 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview)

เป็นการสัมภาษณ์ที่เน้นการสนทนากันส่วนใหญ่ อาจสัมภาษณ์แบบไม่ค้นคำตอบแบบเจาะจงเฉพาะเรื่องเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้าน

1.5 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
(Participation Observation)

การสังเกตที่ผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และในชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่างในตำบลขนานนาก ขณะเดียวกันจะซักถามและจดบันทึก (Note-taking) ที่ต้องการเพิ่มเติมอย่างละเอียดมากขึ้น

1.6 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม
(Non-Participation Observation)

การสังเกตไม่ได้เข้าไปใช้ชีวิตร่วม หรือกิจกรรมที่ผู้วิจัยเข้าไปยังชุมชนที่ใช้เป็นกรณีศึกษา เพื่อสังเกต ซักถาม สภาพทั่วไปของวิถีชีวิตในพื้นที่ตำบลขนานนาก

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความถี่

การประเมินความคุ้มค่าของการลงทุน ดำเนินการโดยนำข้อมูลต้นทุน และรายได้มาวิเคราะห์หาความคุ้มค่าของการลงทุนพิจารณาจากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) และระยะคืนทุน (payback period) ซึ่ง หฤทัย มีนะพันธุ์ (Meenapun, 2007) ได้อธิบายเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินไว้ดังนี้

ระยะคืนทุน ผลประโยชน์สุทธิจากการดำเนินงานเท่ากับค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกของโครงการ

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก}}{\text{ผลประโยชน์สุทธิเฉลี่ยต่อปี}}$$

ผลประโยชน์สุทธิเฉลี่ยต่อปี คิดจากกำไรที่ได้รับในแต่ละปีรวมกัน โดยเป็นกำไรสุทธิหลังหักภาษี ดอกเบี้ย และค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน

มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์สุทธิ (Net Present Value : NPV) หมายถึง ผลรวมของผลประโยชน์สุทธิซึ่งได้มีการปรับค่าของเวลาแล้วโดยที่

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{Bt - Ct}{(1 + r)^t}$$

กำหนดให้ NPV = มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์สุทธิจากโครงการ

Bt = ผลประโยชน์จากโครงการในปีที่ t

Ct = ค่าใช้จ่ายของโครงการ t

t = ปีของโครงการ มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง n

n = อายุของโครงการ (project life)

r = อัตราดอกเบี้ยหรือค่าเสียโอกาสในการลงทุน

หากค่า NPV > 0 แสดงว่าโครงการคุ้มค่าแก่การลงทุน

อัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (Internal Rate of Return : IRR) อัตราส่วนลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์คุ้มค่ากับค่าใช้จ่าย เมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน หรือ อัตราส่วนลด (r) ที่ทำให้ NPV = 0

การพิจารณาให้ค่า IRR ไปเปรียบเทียบกับอัตราค่าเสียโอกาสของเงินลงทุน ซึ่งอาจเป็น

ดอกเบี้ยเงินกู้ของสถาบันการเงิน หรืออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เช่น อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาล หากค่า IRR > r แสดงว่าโครงการมีความคุ้มค่าแก่การลงทุน

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพทางสังคม สภาพทางเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิต และการประเมินความคุ้มค่าทางด้านเศรษฐกิจของการปลูกปาล์มน้ำมันในตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 112 ชุด สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. สภาพสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากการศึกษาบริบทชุมชนของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในตำบลขนานนาก สรุปได้ว่า เกษตรกรในตำบลขนานนากมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในอดีต จากครอบครัวขนาดใหญ่ที่มีญาติพี่น้องอาศัยอยู่ร่วมกันหลายคนมาเป็นครอบครัวเดี่ยวขนาดเล็กที่แบ่งแยกออกมาเป็นสัดส่วนแต่ยังคงอาศัยอยู่ในพื้นที่ผืนเดียวกัน การสร้างบ้านเรือนมักจะสร้างขึ้นเป็นกลุ่มเครือญาติเดียวกันทำให้คนในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีใกล้ชิดสนิทสนมกัน พึ่งพาอาศัยกันสังเกตได้จากการพูดคุยแลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นและประสบการณ์ต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ

การใช้ที่ดินทั้งหมดของประชาชนในตำบลขนานากส่วนใหญ่เป็นการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ การแลกเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ภายในครอบครัวและเครือญาติ ลักษณะการใช้ที่ดินภายในตำบลขนานากเป็นการใช้ที่ดินเพื่อปลูกสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ประมง และการเกษตรเกือบทั้งสิ้น ประชาชนส่วนใหญ่ในอดีตมีอาชีพทำนาและนาทุ่ง แต่ปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนมาปลูกปาล์มน้ำมันแทนการทำนาและนาทุ่ง

เนื่องจากลักษณะพื้นที่ชุมชนเป็นพื้นที่ลุ่มมีน้ำทะเลหนุนทำให้สภาพดินเป็นดินเค็ม ไม่เหมาะแก่การทำนา ส่วนการทำนาทุ่งไม่สามารถทำให้เกิดการเลี้ยงอย่างยั่งยืนได้ เนื่องจากปัญหาการลดลงของผลผลิตอันเนื่องมาจากโรคระบาดในบ่อทุ่ง นอกจากนี้ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจและนโยบายของภาครัฐเกี่ยวกับการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้ ทำให้เกษตรกรในตำบลขนานากปรับเปลี่ยนพื้นที่นาทุ่งมาเป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	57	50.89
หญิง	55	49.11
2. อายุ		
น้อยกว่า 35 ปี	0	0.00
36 - 45 ปี	14	12.50
46 - 55 ปี	64	57.14
มากกว่า 56 ปี	34	30.36
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	36	32.14
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	10.71
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	24	21.43
อนุปริญญา/ปวส.	31	27.68
ปริญญาตรี	9	8.04
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
น้อยกว่า 3 คน	14	12.50
3 - 4 คน	47	41.96
5 - 6 คน	42	37.50
6 คนขึ้นไป	9	8.04
5. ประสบการณ์ในการปลูกปาล์มน้ำมัน		
น้อยกว่า 5 ปี	4	3.57
6 - 10 ปี	76	67.86
11 - 15 ปี	25	22.32
มากกว่า 15 ปี	7	6.25

จากการศึกษาสภาพทางสังคมของเกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง ตำบลขนานบก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช (ตารางที่ 1) พบว่า เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกันคือ คิดเป็นร้อยละ 50.89 และคิดเป็นร้อยละ 49.11 ตามลำดับ และเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 46 - 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาอายุมากกว่า 56 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.36 อายุ 36 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.50 และไม่มีผู้อยู่น้อยกว่า 35 ปีขึ้นไป

นอกจากนี้จากการการสำรวจระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปลูกปาล์มน้ำมันพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 32.14 รองลงมาอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 27.68 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 21.43 มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 10.71 และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 8.04 ตามลำดับ มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 41.96 รองลงมา คือ 5 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 น้อยกว่า 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และ 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.04 ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกปาล์มน้ำมัน 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.86 รองลงมา มีประสบการณ์ 11 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.32 ประสบการณ์ 16 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.25 และประสบการณ์ น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.57 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เริ่มให้ความสนใจปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่จากนาทุ่งร้างเป็นระยะเวลาไม่นาน เพราะส่วนใหญ่มีประสบการณ์เพียง

6-10 ปี ทั้งนี้ปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่จากนาทุ่งร้างมาเป็นสวนปาล์มน้ำมันอย่างรวดเร็วในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา อาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่น นโยบายของรัฐบาล ราคาปาล์มน้ำมันในช่วงเวลานั้น และพื้นที่นาทุ่งร้างซึ่งเดิมไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เป็นต้น

2. สภาพเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในตำบลขนานบก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การศึกษาสภาพเศรษฐกิจของการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้างตำบลขนานบก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิต และการประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนของการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง ตำบลขนานบก พบว่าให้ผลการศึกษา (ตารางที่ 2) ดังนี้

2.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ผลการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตำบลขนานบก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครอง 11 - 20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 35.71 รองลงมาพื้นที่จำนวน 21 - 30 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.89 พื้นที่จำนวน 1 - 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.21 และพื้นที่จำนวนมากกว่า 30 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.18 ตามลำดับ

เกษตรกรส่วนใหญ่ มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน น้อยกว่า 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาพื้นที่ 10 - 15 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.43 พื้นที่ 16 - 20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.96 พื้นที่มากกว่า 30 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.50 พื้นที่

21 - 25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.25 และพื้นที่
26 - 30 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.36 ตามลำดับ

แรงงานในครัวเรือนส่วนใหญ่มี 1 - 2 คน
คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาแรงงานใน
ครัวเรือน 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 34.82 ไม่มี
แรงงานในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.39 และ
แรงงานในครัวเรือนมากกว่า 5 คน คิดเป็น
ร้อยละ 8.04 ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มี
แรงงานจ้าง คิดเป็นร้อยละ 34.82 รองลงมา
มีแรงงานจ้าง 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 32.14
แรงงานจ้าง มากกว่า 5 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43
และแรงงานจ้าง 1 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.61
ตามลำดับ

เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายจ่ายในครัวเรือน
80,001 - 120,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ
41.07 รองลงมารายจ่ายในครัวเรือน 120,001 -
160,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ
ส่วนใหญ่มีรายจ่ายในสวนปาล์มน้ำมัน มากกว่า
240,001 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 31.25
รองลงมาคือ น้อยกว่า 40,000 บาทต่อปี คิดเป็น
ร้อยละ 16.96 ในส่วนของรายได้พบว่า เกษตรกร
ส่วนใหญ่มีรายได้ในครัวเรือน 70,001 บาทต่อปี
ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 99.11 รองลงมามีรายได้
50,001 - 70,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 0.89
และมีรายได้มากกว่า 500,001 บาทต่อปี คิดเป็น
ร้อยละ 31.25 รองลงมาคือรายได้จากการปลูก
ปาล์มน้ำมัน 100,001 - 300,000 บาทต่อปี
คิดเป็นร้อยละ 30.36 รายได้จากการปลูก
ปาล์มน้ำมัน 300,001 - 500,000 บาทต่อปี
คิดเป็นร้อยละ 28.57 นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกร
ส่วนใหญ่มีเงินออมมากกว่า 100,000 บาทต่อปี
คิดเป็นร้อยละ 63.39 รองลงมามีเงินออม

50,001 - 100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ
24.11 เงินออมน้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี
คิดเป็นร้อยละ 12.50 และไม่มีเงินออม คิดเป็น
ร้อยละ 0.00 ตามลำดับ

2.2 ปัจจัยการผลิต

ในส่วนของปัจจัยการผลิตจะให้
ความสำคัญที่ชนิดพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เกษตรกร
ในพื้นที่นิยมปลูก และชนิดของปุ๋ยที่ใช้ ซึ่งพบว่า
เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกปาล์มน้ำมัน พันธุ์ยูนีวานิช
คิดเป็นร้อยละ 22.32 รองลงมาปลูกพันธุ์ยังกัมปี
คิดเป็นร้อยละ 16.07 และพันธุ์ในจีเรีย แบล็ค คิด
เป็นร้อยละ 13.39 ส่วนที่เหลือเป็นพันธุ์เทเนอรา
สุราษฎร์ธานี 2 สุราษฎร์ธานี 7 และ สุราษฎร์ธานี
1 ตามลำดับ โดยปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่จะเริ่ม
เก็บเกี่ยวได้เมื่อ อายุ 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50
รองลงมา อายุ 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.25 และ
อายุ 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.25 ตามลำดับ

นอกจากนี้ในด้านการใช้ปุ๋ยของเกษตรกร
พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้ปุ๋ยเคมีมากที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 61.61 รองลงมาใช้ปุ๋ยเคมีและปุ๋ย
อินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 38.39 และปุ๋ยอินทรีย์
คิดเป็นร้อยละ 0.00 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า
เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้ปุ๋ยเคมีมากกว่า
ปุ๋ยอินทรีย์ เนื่องจากเห็นผลเร็วให้ผลผลิตสูง
ประกอบกับสภาพดินมีความเค็มสูงปริมาณธาตุ
อาหารที่จำเป็นหลายชนิดต่ำ เช่นปริมาณโบรอน
และทองแดง ซึ่งการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพียงอย่างเดียว
ไม่สามารถเพิ่มปริมาณธาตุอาหารที่ต้องการ
ให้กับเกษตรกรได้ทันที่ทันใด ทำให้เห็นผลช้า
ดังนั้นการใช้ปุ๋ยเคมีจึงเป็นทางเลือกที่สำคัญของ
เกษตรกร และเมื่อศึกษาถึงปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี
ของเกษตรกร พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมี

ในปริมาณ 20 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็น ร้อยละ 42.86 รองลงมาใช้ปุ๋ยเคมีปริมาณ 30 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.89 และปุ๋ยเคมีปริมาณน้อยกว่า 20 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.43 และเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมี 3 ครั้งต่อปี คิดเป็น ร้อยละ 66.96 รองลงมาใช้ปุ๋ยเคมี 2 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 19.64 และใช้ปุ๋ยเคมี 4 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 12.50 ตามลำดับ

2.3 การประเมินความคุ้มค่าของการลงทุน

การประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนของเกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันในตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ประเมินความคุ้มค่าของการปลูกปาล์มน้ำมัน โดยนำข้อมูลต้นทุน และรายได้มาวิเคราะห์

หาความคุ้มค่าของการลงทุนพิจารณาจากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) ระยะคืนทุน (payback period) โดยประเมินจากต้นทุนและรายได้ของการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ 1 ไร่ ตามระยะเวลาของการให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมันคือ 25 ปีโดยประมาณ ให้ต้นทุนการผลิตรายปี และรายได้เฉลี่ยในแต่ละปี ซึ่งเฉลี่ยจากเกษตรกรจำนวน 112 ราย มีค่าเท่ากันในทุกช่วงปี ณ ราคาปาล์มน้ำมันในช่วงที่เก็บแบบสอบถาม คือ 3.46 บาทต่อกิโลกรัม และใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี 2560 ที่เก็บแบบสอบถาม คือ ร้อยละ 8 (Bank of Thailand, 2017) ให้ผลการศึกษาดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนของการปลูกปาล์มน้ำมันใน ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การประเมินความคุ้มค่าของการลงทุน	การปลูกปาล์มน้ำมัน
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV)	122,323.15
อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR)	1.83
อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR)	ร้อยละ 32.60
ระยะคืนทุน (payback period)	3.22 ปี

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุนของเกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันในตำบลขนานนกจะเห็นได้ว่า การปลูกปาล์มน้ำมันมีความเป็นไปได้ในการตัดสินใจลงทุน เนื่องจาก การปลูกปาล์มน้ำมันมีอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) เป็นบวก อัตราผลตอบแทนในการปลูกปาล์มน้ำมัน (IRR) สูงกว่าอัตราค่าเสียโอกาสของเงินทุน (ดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์) ซึ่งแสดงว่ามีความคุ้มค่ากับการลงทุน และเมื่อพิจารณามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ให้ค่าเป็นบวก แสดงว่าการปลูกปาล์มน้ำมันมีกำไรสามารถตัดสินใจลงทุนได้

นอกจากนี้จากการประเมินความเหมาะสมทางด้านเศรษฐกิจของการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้าง ตามเกณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน (Land Development, 2009) จะเห็นได้ว่าพื้นที่ตำบลขนานนกมีความเหมาะสมทางเศรษฐกิจสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมันโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยแบ่งความเหมาะสมของรายได้ครัวเรือนจากการปลูกปาล์มน้ำมัน ผลผลิตปาล์มน้ำมันและวงเงินออมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการปลูกปาล์มน้ำมันสูงกว่า 70,000 บาทต่อปี ผลผลิตจากการปลูกปาล์มน้ำมันมากกว่า 2,575 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี และเกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่มีวงเงินออมสูงกว่า 100,000 บาทต่อปี ส่วนความเหมาะสมในด้านขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมันพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครอง 11 - 20 ไร่ต่อครัวเรือน

จากการศึกษาสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้างตำบลขนานนก สามารถสรุปได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองอยู่ในระดับปานกลาง คือ 11-20 ไร่ และเป็นพื้นที่ของตนเองเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ตกทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เช่าพื้นที่หรือซื้อพื้นที่เพิ่ม แต่เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีแรงงานในครัวเรือนน้อย ดังนั้นจึงทำให้มีการจ้างแรงงานโดยรวมสูงกว่าไม่จ้างแรงงาน และเพื่อการเพิ่มผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่จึงนิยมให้ปุ๋ยเคมีมากกว่าปุ๋ยอินทรีย์ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความคุ้มค่าของการลงทุนของเกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันในตำบลขนานนกจากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (BCR) อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) ระยะคืนทุน (payback period) จะเห็นได้ว่า การปลูกปาล์มน้ำมันมีความเป็นไปได้ในการตัดสินใจลงทุน และมีความเหมาะสมทางเศรษฐกิจสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมันโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

3. ปัญหาการปลูกปาล์มน้ำมัน

จากการศึกษาพบว่า การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้างเกิดจากต้นทุนการเลี้ยงกุ้งสูงและความเสี่ยงต่อการเกิดโรค ผู้เลี้ยงกุ้งอาจประสบปัญหาผลผลิตขาดทุน ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งบางส่วนทิ้งพื้นที่นาทุ่ง นาทุ่งที่ถูกทิ้งร้างเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญห เกษตรกรในตำบลขนานนกจึงปรับเปลี่ยนพื้นที่มาปลูกปาล์มน้ำมันซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Juthathiprat

et.al.,2015) ได้ศึกษา แนวทางการฟื้นฟูการประกอบอาชีพหลังวิกฤติน้ำท่วมของชาวบ้านอำเภอระโนดจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการฟื้นฟูการประกอบอาชีพหลังวิกฤติน้ำท่วมมี 6 แนวทางดังนี้ (1) การปรับเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงกุ้งสำหรับผู้ที่ต้องการเลี้ยงกุ้งต่อไปโดยการลดต้นทุนการผลิต (2) ปรับเปลี่ยนพื้นที่บ่อกุ้งเป็นบ่อเลี้ยงปลา (3) ปรับเปลี่ยนพื้นที่เลี้ยงกุ้งมาปลูกพืชสวนครัว (4) ปรับพื้นที่เป็นไร่นาสวนผสม (5) ปรับพื้นที่บ่อกุ้งเป็นสวนปาล์มน้ำมัน โดยการถมบ่อกุ้งแล้วขุดร่องใหม่ทำแปลงปลูกปาล์มน้ำมัน (6) ปรับเปลี่ยนอาชีพจากการเลี้ยงกุ้งไปเป็นอาชีพอื่น ๆ เช่นเดียวกับงานวิจัยของไพบุรณ์ เปรียบย้ง (Priapying, 2011) ได้ศึกษาเรื่องเมื่อน้ำท่วมทำลายมาเป็นสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ช่างหน้าแล้งขาดน้ำและน้ำทะเลหนุนสูง ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถใช้พื้นที่ปลูกพืชได้ เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งประสบปัญหาทั้งเป็นโรคระบาด จึงทำให้เกษตรกรเลิกอาชีพเลี้ยงกุ้งและปล่อยให้บ่อร้าง ซึ่งพื้นที่นาทุ่งร้างมีลักษณะเฉพาะ 2 ประการ คือ ประการแรก เป็นพื้นที่ลุ่ม น้ำท่วมขัง ประการสอง เป็นพื้นที่มีความเค็ม ปริมาณธาตุอาหารสูงและมีอินทรีย์วัตถุต่ำ ดังนั้นการนำปาล์มน้ำมันมาปลูกในพื้นที่นาทุ่งร้าง จึงเป็นทางเลือกหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาความยากจนและปัญหาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ต่อไป แต่อย่างไรก็ตามการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาทุ่งร้างก็ยังคงประสบปัญหา ซึ่งส่งผลต่อผลผลิต และรายได้ของเกษตรกรดังต่อไปนี้

1. ปัญหาศัตรูพืช คือ หนูกัดกินโคนต้นปาล์มน้ำมัน สร้างความเสียหายให้แก่เกษตรกรมาก ตั้งแต่เริ่มปลูกปาล์มน้ำมัน เนื่องจากต้นปาล์มน้ำมันยังมีขนาดเล็กสภาพพื้นที่ในสวนปาล์มน้ำมันมักปกคลุมด้วยหญ้าและวัชพืช ซึ่งเหมาะสำหรับการเป็นที่หลบอาศัยของหนูชนิดต่าง ๆ โดยหนูจะเข้ามากัดทำลายโคนต้นอ่อน ยอดต้นอ่อน และทางใบปาล์มส่วนที่อยู่ติดกับพื้นดิน จะมีร่องรอยการทำลายโดยเฉพาะโคนต้นอ่อน จะทำให้ต้นปาล์มแห้งตายในที่สุด ชนิดของหนูที่พบในสวนปาล์มน้ำมัน ได้แก่ หนูพุกใหญ่และหนูแผง ในสวนปาล์มน้ำมันที่อายุไม่เกิน 4 ปี

2. ปัญหาน้ำท่วมเนื่องจากในพื้นที่ตำบลขนานนาก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประสบปัญหาน้ำท่วมและน้ำทะเลหนุนเป็นประจำทุกปี ทำให้เกษตรกรได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วมและน้ำทะเลหนุนที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อปาล์มน้ำมัน ทำให้รากขาดออกซิเจน รากเน่าโคลนเลนท่วมขังบริเวณราก ทำให้ดินแน่น อากาศในดินมีน้อย สิ่งมีชีวิตในดินตาย น้ำท่วมยอดอ่อนเกิน 7 วัน ยอดอ่อนจะเน่า เมื่อระบายน้ำแห้งแล้วทำให้เกิดความเสียหายทางใบ ใบปาล์มมีลักษณะเป็นสีเหลืองซีดคล้ายขาดธาตุไนโตรเจน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการฟื้นฟูอย่างน้อย 3 เดือน

3. ปัญหาราคापาล์มน้ำมัน เนื่องจากขณะนี้ทั่วโลกมีการผลิตปาล์มน้ำมันจำนวนมาก ทำให้ราคาปาล์มน้ำมันในตลาดโลกตกต่ำ ราคาปาล์มน้ำมันในแต่ละช่วงจึงไม่แน่นอน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงความเหมาะสมของปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ตำบลขนานาก เช่น ลักษณะของดิน การใช้ปุ๋ย และระดับความเค็มที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการปรับปรุงสภาพดิน เพื่อให้ได้ผลผลิตที่สูงขึ้น เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธี

การลดต้นทุนในการผลิตปาล์มน้ำมัน การปรับปรุงศักยภาพของพื้นที่ให้มีความเหมาะสมมากขึ้น และแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของปาล์มน้ำมันที่ปลูกในพื้นที่นาทุ่งให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานต่อไป

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ที่แตกต่างกัน

REFERENCES

- Bank of Thailand. (2017). **Deposit Rates for Individuals of Commercial Banks as of 9 September 2017**. Retrieved September 9, 2017, from https://www.bot.or.th/thai/statistics/_layouts/application/interest_rate/in_rate.aspx.
- Juthathiprat, J., Duangchan, P., Tibsrinimit, N., & Sungkharat, U. (2015). **The Guidelines of Restoration Vocational after the Prawn Farming Crisis of the in Habitants at Ranote District, Songkhla Province**. Inthaninthaksin journal. 10 (1), 119 – 141. Vol. 10 No. 1 (2015): April 2015 - September 2015. (in Thai)
- Kasem, S. (2003). **Economic analysis of the oil palm industry in Thailand**. Master of Science in Agricultural Economics. Faculty of Economics, Kasetsart University. (in Thai)
- Khanabnak Subdistrict Administration Organization. (2017). **Information of Khanabnak Subdistrict, Pak Phanang District, Nakhon Si Thammarat Province**. Retrieved September 15, 2017, from <http://www.thaitambon.com/tambon/801218>. (in Thai)
- Land Development Department. (2003). **Manual of rehabilitation of the area that has been raised by black tiger shrimp for the Department of Land Development officials**. Bangkok: Land Development Department Ministry of Agriculture and Cooperatives. (in Thai)

- Land Development Department. (2009). **Land use areas, economic crops, oil palm**. Bangkok: Land Development Department Ministry of Agriculture and Cooperatives. (in Thai)
- Meemapun, H. (2007). **Principles of Project Theory and Practice analysis to study the feasibility of the project**. Bangkok: Chalalongkorn University. (in Thai)
- Priapying, P. (2011). **The abandoned shrimp to the oil palm plantation in the Pak Phanang Basin**. Kasikorn. 84 (6), 77 – 80. (in Thai)